

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
 (Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
 NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
 TELÈFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
 Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

Els atracadors de les coses que cremen

—Diners, o la vida!

D'això en diuen un conservador

Deu anys justos fa ara de la setmana tràgica del 1909. Aqueixos deu anys han canviat moltes coses, a Espanya i a fóra d'Espanya. Qui no ha canviat és don Joan de La Cierva i Peñafiel, reietó de Múrcia i príncep de Mula. Segueix essent l'home del 1909, el home de sempre: cridaner, agressiu, provocatiu, rabiós. Ara, com deu anys enrera, pot dir allò de «me he liado la manta a la cabeza». El senyor La Cierva és un d'aquells homes a qui sovint puja la sang al cap. Millor dit: és un d'aquells homes que sempre tenen la sang al cap. Els seus ulls de ratolí s'injecten de sang i brillen, amb una llüissor vermellosa. I tot el que guaita ho veu vermell.

Un home així, apassionat, obcecat, buscarraons, tempestuós, que embesteix per instint, com un brau a la plaça, és avui el portaveu dels conservadors més conservadors de Espanya, el capítost efectiu de les dretes. El conservadorisme del senyor La Cierva es fet de pólvora. Hi cau damunt una espurna de passió—i Espanya està plena d'espurnes que volen—i es produeix una explosió violenta.

D'això en diuen un conservador. Pel que's veu, els conservadors són els revolucionaris d'Espanya. Avui que En Lerroux és un prudent home d'ordre, En La Cierva és l'home dels crítics i el soroll.

Errors sindicalistes

ARRU del món, el sindicalisme representa una articulació constructiva, però el seny europeu es converteix a casa en impulsions epilèptiques. El sindicalisme que en totes

les terres opera amb una publicitat excepcional, a aquí esdevé gairebé clandestí. Afegeixi-s'hi la diversitat de procediments. El sindicalisme a fora és unanimitat, vertebració, massa en acció, doctrina que marxa cap a la seva total realització. Entre nosaltres, tingué un moment d'organització eficaç; però, abans i després de la vaga, es produí com a acció fragmentària, obsessionat per la lluita amb un patró o amb una casa productora.

Es a dir, no apareix com a subjecte al general moviment sindicalista del món, sinó com a una manifestació localista de la lluita de classes. Per això, quan a Anglaterra es produeix la gran vaga minera i l'anunciada de la Triple Aliança—minaires, ferroviaris i transports—i a França organitza la Confederació General del Treball, encara que desistís després, la paralització de tot treball el dia 21 de juliol per a fer comandes exclusivament polítiques, el món obrer barceloní s'apassiona per episodis personals i dramàtics.

Que cap dels meus amics em recrimini per aquestes afirmacions. En el meu pensament no existeix cap filtració conservadora. En el meu cor perdura el mateix amor fanàtic pel poble. Però jo no puc ratificar ni la imperfecció ni la incompetència del que estimo. Recordi's la màxima d'En Nietzsche: «Els màrtirs no afegeixen res ni a la veritat ni al triomf de la veritat.» En Nietzsche apuntava contra els màrtirs cristians, però, les seves paraules, podien també projectar-se contra els màrtirs del poble. Doncs, els màrtirs a l'inrevés, els victimaris passionals, tampoc enrobusteixen la veritat ni fan arrencar la justícia. Perquè, doncs, canalitzar la major part de l'energia sindicalista cap el martiri? La renovació de la vida és una qüestió d'organització i d'intel·ligència, i, si li donem sang, li oferim instints i desordres, no un evangeli de conducta i de treball. Matar i fer-se matar és fàcil; la cosa difícil és dir: «Aquestes fàbriques, socialitzades, produiran tant o més que quan marxaven sota el sistema capitalista.»

Qui ha laborat per estendre aquest esperit de lluita? Confessem que gairebé ningú. L'anarquisme ho féu perquè l'anarquisme de la nostra joventut seria un idealisme excessiu, però, al menys, creia amb l'esperit. La Social, per a ell, no era solament una enorme panificadora, sinó una perfecció humana. Per això l'anarquisme no va aconseguir ni l'augment d'una pesseta en els salaris ni la rebaixa de mitja hora de jornada; però,

l'anarquisme, tenia una filosofia, una moral, un art; tenia també violents, que eren els menys, però també una selecció intel·ligent.

Se'm dirà que era aquella l'època dels precursors i que les abstraccions llibertàries han estat les mares de les realitats sindicalistes. Potser, sí... La finalitat comunista subsisteix, però la cosa obsessionant són, no les esplèndides realitats futures, sinó les ínfimes i immediates. Per això el sindicalisme, a l'inrevés de l'anarquisme, no crea centres de cultura, no pensa amb universitats populars, no funda revistes, no té una bibliografia, no apel·la el prosselitisme artístic, no s'entossudeix amb altra lluita que l'econòmica. L'anarquisme podia parlar de qüestió social, perquè mirava totes les facetes de la vida, l'amor, la religió, l'art, els greus problemes filosòfics i, demés, la producció; el sindicalisme es redueix a la qüestió econòmica, que no és tota la qüestió social.

Jouhaux, el gran intel·ligent del sindicalisme francès, acaba de donar amb dues paraules la gran divisa sindicalista: Practiquem—ha dit—l'evolució revolucionària. I ha afegit: Abans de la guerra eren de 300,000 a 400,000 sindicats, érem una minoria. Aleshores foren possibles les vagues doctrinàries revolucionàries, però avui tot el proletariat francès ompla els quadros de la Confederació General del Treball. Doncs, si la finalitat de la classe obrera és arribar a la propietat col·lectiva i a la substitució del govern dels homes per l'administració de les coses, la imminència del canvi imposa deures i procediments nous. Res de fórmules romàntiques de verbalismes de barricada. La cosa essencial és, ara, meditar sobre l'organització de la producció i de la repartició; pensar no en una acció catastròfica, sinó en un procés d'evolucions que penetri en el sistema capitalista, que el vagi substituint, que canalitzi la vida cap el benestar de tots. El taller matarà el govern—deia En Proudhon. Cert, però hem de pensar que la revolució que porta a la fam no és la revolució, sinó la destrucció d'aquesta.

Es el nostre pensament: «Un sí, un no, una línia recta, un fi...»; és a dir: una doctrina, una organització, un mètode, un terme: el treball, basa de la vida. I res, sobretot, d'anècdotes de carrer.

PARADOX

PUNTS DE VISTA

LES coses sempre es veuen diferents, mirades des de baix o des de dalt. Quan un és pobre, tot ho revoltaria, quan un és ric, tot ho conservaria.

Aquestes maneres distintes de pensar, no poden calificar-se d'inconseqüència. Coneixem a un fabricant pujat del no res, que en la seva joventut havia sigut socialista fori-

bond i actualment és un burgès del morro fort. Al senyalar-li aquest canvi en amical conversa, va dir-nos:—Jo sóc conseqüent. Allavores com ara vaig sempre a favor dels meus interessos.

Hem conegut molts aspirants a regidor que prometien moralitzar-ho tot si entraven a l'Ajuntament i quan han lograt la regidoria s'han dedicat exclusivament a la regeneració de la seva ermilla.

Mentre hom no mana, vinga promoure gresques i entabanar a la gent i fomentar revoltes i predicar la santa revolució. Al tenir un càrrec qualsevol, tot és recomanar ordre, prudència, i circumspecció i respecte a les autoritats constituïdes. Això ja ho sabia bé l'amo d'una important explotació industrial que, en quant notava entre el seu nombre personal un fulano de idees exaltades i tendències anarquistes, el cridava, li dava una mica de sabó i el feia encarregat d'una secció qualsevol. Al cap de quatre dies aquell aixelabrat bolcheviquista era el pitjor dels pelaesquesnes.

No'ns estranya, doncs, tampoc que'l llenguatge dels diaris mauristes sigui radicalment diferent al que usaven fa una mesada. Manant En Maura i En Cierva tot era recomanar patriotisme i queixar-se de la tasca negativa de les esquerres que entrebancaaven els bons propòsits del govern. Avui que mana el seu quasi correligionari En Sanchez Toca i que les esquerres fan bondat, és En Cierva i l'escandalosa joventut maurista la que's dedica a destorbar la tasca del govern conservador, fent perdre el temps tontament en disputes tavernàries.

Cada cosa és del color del cristall amb que un s'ho mira i les coses les jutja tothom segons les seves conveniències. Té raó un amic nostre que proposa acabar de socar el amb el sindicalisme regalant cinquanta mil duros a cada sindicalista.

JEPH DE JESPU

ELS "CISMATICS"

Si volen vostès tenir una idea del bullit que regna entre els prohoms del partit lerrouxista, enterin-se del que diu un diari referent al particular:

«Desde las últimas elecciones de diputados provinciales existen en el seno del partido radical hondas diferencias, que surgieron a propósito de la formación de la candidatura para la mencionada lucha en los comicios y que se agravaron después a consecuencia del resultado del escrutinio en el distrito tercero provincial, antiguo baluarte de los radicales, donde éstos sufrieron en aquella ocasión una completa derrota.»

Sabido es el cisma que por aquel entonces crearon la mayoría de las Juventudes del partido por no estar conformes con algunos de los candidatos. Este era el motivo externo de la disidencia, pero en el fondo, lo que hubo fue que el jefe de los radicales señor Lerroux nombró, antes de las elecciones generales, una comisión electoral encargada, según se dijo, de formar las candidaturas del partido, y que, cuando llegaron las elecciones provinciales, los candidatos fueron designados, no por la comisión, sino por la Junta municipal reorganizadora.

Asegura ésta que dicha comisión no tiene facultades para tal cometido y afirman otros que la Junta municipal fué nombrada sólo para dos años y lleva ya más de cuatro de funcionamiento, por lo que virtualmente está dimitiendo.

No falta quien añade que a las rencillas y despechos que semejan diferencias han originado, debe atribuirse la derrota de los radicales en el distrito tercero provincial.

Estas disputas han venido prolongándose hasta la fecha, y en diferentes ocasiones se ha reunido la Junta municipal hablando los individuos que la forman de depurar responsabilidades y exigir tantos de culpa.

Ha hablado también la Junta de pedir al jefe que nombre en Barcelona un directorio, que haga sus veces durante sus prolongadas ausencias, a fin de que exista una verdadera unidad de mando y termine para siempre cierta política personalista que, a su entender, es funesta para la vida del partido.

Enterado de cómo anda el cotarro, se dice que el señor Lerroux vendrá a nuestra ciudad a mediados del próximo agosio para poner paz entre los suyos y reorganizar los distanciados elementos radicales.»

L'Espanya i l'Europa

SEGUEIX resol el viure d'Europa. Perdut el vell equilibri, costa de trobar l'equilibri nou. La tempesta de la guerra ha estat tan violenta, que el cel no s'acaba d'asserenar. Desfeta la nuvolada vermella de la guerra, queden els negres núvols amenaçadors de la qüestió social i de les angúnies econòmiques i financeres dels Estats.

Comparant l'actual situació d'Espanya i d'Europa, molts creuen que això d'aquí és un paradís. No manquen vagues, ni conflictes de subsistències. Però tot plegat no és res al costat del que passa a Europa i del que pateixen els estrangers per efecte de la carestia de les subsistències i de l'incertitud que la gran lluita ha deixat. L'alt valor de la pesseta, de la pobre pesseta malalta abans despreciada, davant les monedes estrangeres humiliades (infeliços francs! infortunades liras!) és per a molta gent un senyal cert i inequívoc de la esplèndida situació d'Espanya i del seu futur ple de abundàncies i prosperitats.

Nosaltres, que no som pessimistes de professió, però que tampoc caiem en la beneiteria de l'optimisme sistemàtic, ens fem la reflexió que la malaltia d'Espanya és de pitjor mena que la d'Europa, a pesar que les manifestacions d'aquesta són molt més alarmants i aparatoses. L'Europa ha sofert una malaltia molt greu, que en part encara dura; però és una malaltia de caràcter agut, que quan no mata, el malalt, es cura al cap de algun temps. La malaltia d'Espanya, al contrari, és constitucional i crònica. Fa tants d'anys (i fins podem dir tants de segles) que dura, que hi ha motius per considerar-la com a incurable. Podríem dir que l'Europa ha tingut una pulmonia i que Espanya té un mal consecutiu.

Per això nosaltres opinem que l'actual situació aventajosa d'Espanya no pot durar gaire. Durarà tot el temps que trigui a establir-se a Europa la normalitat social i econòmica. D'aquí a cinc anys, l'Europa s'haurà enfortit novament i tornarà a la plena salut, mentre l'Espanya no s'haurà mogut de lloc i seguirà de la mateixa manera. Ara sembla més forta perquè els altres Estats s'han enfeblit passatgerament. Però continua portant a dins la mateixa malura que aquestes darreres setmanes s'ha exterioritzat al tristíssim Parlament de Madrid.

FULMEN

POLONESA

DE tots els homes que, en el transcurs de la guerra i de la pau, s'han trobat amb les riendes d'un poble a les mans, cap, al nostre entendre, té tanta valor com En

Paderewsky. Aquest senyor, que amb motiu de lo que succeïa a la seva pàtria, l'han retratat més vegades que amb ocasió dels seus concerts, ha arribat a la més alta magistratura de la nació per camins naturals, sense daltabaix ni catàstrofes; per camins de roses, com si diguéssim, que són els de l'Art, amb les seves espines que l'artista sent que se li claven, però que en lloc d'aturar-lo el fan caminar més depressa i tirar endavant, que per això és artista.

Aquest fet no és gens corrent i ha sigut comentat. Alguns subjectes creuen que el cèlebre pianista no ho farà bé en aquest concert de la alta política; però segurament som majoria els que opinem que ho farà divinament. En primer lloc és necessari preguntar-se el perquè En Paderewsky ocupa el lloc preeminent en els destins de Polònia. I després d'haver-ho preguntat ens respondríem segurament que no serà per intrigues, ni influències, ni sobornaments ni semblants coses; serà degut exclusivament al seu propi mèrit, a la voluntat del seu poble subjugat espiritualment al temperament artístic de l'extraordinari músic. No és comprensible la ràpida ascensió per un altre proce-

diment. Aquest fet que a primera vista sembla tan senzill, representa un triomf sense precedents en la història de l'Art, en general, i de la música, en particular. Que un home pel sol fet d'ésser un colós al davant d'un piano pugui ésser ho al davant de la Pàtria, és una cosa que no se l'hi havia acudit a ningú. Però si s'analitza encara que somerament, es veurà que en el fet hi intervenen factors de la més gran estima i consideració. En primer lloc un artista no pot ésser mala persona perquè si ho fos ja no seria artista. Si lo que fa ho fa bé, també bé farà lo altre. En el seu cervell no hi han més que bellíssimes idees i en el seu cor no hi tenen cabuda més que nobles i profunds sentiments, amb acompanyament de dolcesa, sensibilitat, tendror, etc., etc., que és com si diguessim amb acompanyament d'arpa. Si a més de tant fines qualitats el poble afortunat l'ha vist en funcions, l'ha sentit, en aquest cas, en els instants culminants en que la virtut se li manifesta, ah! quin dubte hi ha de que aquest poble s'entrega?

Es exactament lo que ns passa a nosaltres, però al invèny. El senyor Maura pinta; però potser hi guanyariem els espanyols que no pintés o pintés d'una altra manera. El senyor Garcia diuen que havia cantat pels salons de l'aristocràcia madrilenya quan era jove i tenia tanta veu que el deixaren sol per a que la veu tingués més lloc. Exigir que el Comte de Romanones fos un Nijinsky, seria potser un abús de confiança; i els altres polítics què? Res. Quan executat un de la dreta, protesten els de l'esquerra i tots els altres de la dreta. I quan succeeix el contrari, a l'inversa.

Això és un galliner. En canvi, a Polònia, al Palau de la Presidència, els discursos presidencials no els protesta ningú; ans al contrari tot-hom els aplaudeix perquè són dolços com una *barcarola*, sentimentals com un *nocturn*, profunds com una *sonata*. Diuen que En Paderewsky tant sols ha suprimit una peça del seu repertori: la celebrada *Polonesa Militar de Chopin* que ningú la va sentir no obstant ésser polonesa i polacs l'autor i l'executant.

Apa, artistes: Amunt i crits! Ha arribat l'hora de pujar. Tot és per als homes de cor i de cap. Donem desseguida vot a les dones i serem més colla, que n'hi han que han de anar molt bé. Fem-ho pel bé suprem de la Pàtria tot pensant que si, per exemple, la López de Heredia fos ministre d'Instrucció Pública i Belles Arts, ens podria ensenyar coses molt agradables i boniques que no ens ensenyaran mai ni un Salvatella, ni un Silló.

EDUARD MARIA

Aquest número ha passat per la censura militar

CASTIZOS Y GALLEGOS

—¡Adios, castizo!
—¡Olé los castizos!
Cuando en Madrid le dicen a uno esto, se pone hueco como un pavo, se esponja como una muchacha a la que le disparan un piropo.

Aquí los ciudadanos nos dividimos en castizos y descastados, en madrileños y gallegos.

Los castizos son los castellanos de la raza señora y vencedora. Los gallegos somos todos los demás, somos los tontos que trabajamos y penamos.

Es esa una división parecida a la de griegos y bárbaros en la antigüedad.

Aun en las capas inferiores de la población, el castizo es el que gana el pan sin sudar, el que vive de expedientes, el empleado, el lacayo, el criado de casa grande, el que conserva algunas de las cualidades de la raza conquistadora.

A un gallego se le conoce en seguida. Se diferencia del castizo en que lleva la barba mal rapada y el pescuezo mal esquilado, en que tiene las patas grandes, en que va dentro de los pantalones como en un saco, en que necesita pensar lo que ha de decir, en que no sabe contestar a todo lo que le proponen con el timo de moda «Allá penas, allá cuidados!»

Ser castizo en Madrid es ser ciudadano de primera clase. Ser gallego es no ser nada.

En un castizo hay en potencia un juez, un gobernador o un diputado, o, por lo menos un policía o un alguacil. En un gallego, aunque haya llegado a ministro, se ve siempre o se vislumbra el antiguo aguador.

Yo, no sé si decir por fortuna o por desgracia, no soy castizo. Soy gallego.

Tengo del gallego todas las características. El pensamiento zopenco, la palabra premiosa, las lanas bastas. Soy serio y pobre. Soy trabajador.

El otro día, mientras hablaba yo en el teatro del Centro, un oyente exclamó:

—¡Castizo!
No. No soy castizo. Soy gallego. Y además estoy orgulloso de mi galleguismo.

Detesto a los castizos y a su maldita casta. Ellos son los culpables y los causantes de todas nuestras desdichas.

Odio al castizo superior por su petulancia, por su ignorancia, por su fracaso histórico, por su falta de bondad y de humanidad.

Odio lo castizo popular por insustancial, por trivial, por animal.

Todo lo castizo y típico de Madrid me fastidia. Los barrios bajos me parecen de una bajeza brutal. La plaza de la Cebada la disputo un excelente mercado para burros. A Lavapiés no acierto a comprender por qué le llaman así, ya que en esa calle no creo que haya nadie que se lave los pies ni nada.

En síntesis: Casticismo, barbarie. Casticismo, vagancia, toros. España de los Austrias. España de las crisis orientales, de los confesores, de los validos, de los mayordomos, de los monteros mayores.
¿Usted, castizo, señor? Pues yo, gallego, gallego.

ANGEL SAMBLANCAT

Madrid

SONATA VI

DIU que a París els fumadors feren vaga i conseguiren que el govern acotés el cap. No ho farem nosaltres... Cal

Sabeu què m sembla que som els fumadors de per aquí?

Igual que caçadors que empaïten conills i perdus en paratges on ja saben no n'hi ha; però que a pesar de tot com els caçadors de gorres de Tarascó, segueixen perseguint la llebra fantàstica i acaben matant els capells per a distreure's.

Això és lo que fem nosaltres. Entrem a un estanc i amb molts modos preguntem:

- Bondia.
- Déu-lo-guard.
- Un paquet de sexanta.
- No'n tinc.
- Carai! De cinquanta?
- No pot ésser.
- De quaranta?
- Home... perquè és vostè i és veí, i el conec, tingui; als demés no els hi veng labors més que de a vuitanta o pesseta.
- Grans mercès.

I ens en anem amb un paquet de paper amb engrunes de tabac.

Som els caçadors que tornem a casa després de perseguir el conill o la llebra i tornem amb un pardal o la gorra foradada.

Ara m'agradaria parlar-vos de la política, però això me fa més por que una fragata de moros. Ja'n té de barra En La Cierva ja, però, i els altres? La sort és que la gent ja no s'hi encaparra, perquè si fos com abans i seguís aquell consell de l'Espartero de:

Hágase la voluntad nacional

Al veure que no's fa, i que se'n riuen descaradament i que al que no poden comprar l'agafen, diria: Prou! I no ho diu ni pensa dir-ho, ni s'hi enfunda. Jo tampoc. Ja s'ho faran.

Ara he llegit una cosa que m'ha fet certa gràcia. La brigada contra la mendicitat, la empaita-eguerrats i pobres, n'ha agafat quatre que d'ells dos: pobrets! i els altres dos: bandarasses!

Fixeu-vos: al trenca-ones, aquest passeig tan concorregut a l'estiu pels barcelonins se col·locava en artística agrupació una família més desgraciada que Job.

Ell, el pare don Antoni Mula i Rodríguez natural de Coves de Vera (Almeria), me agrada donar tots els detalls, orb. Sa muller donya Modesta Flores Garcia de la mateixa terra i com ell de trenta anys, cega també, a més amb una criatura de 16 mesos als braços, i un noi de onze anys tot pintat de safra, mig nu i amb unes croses als costats.

Marit i muller s'agenollaven ell se posava amb els braços en creu i davant, estirat, posaven al noi pintat de safra. Ja colcats cantaven:

*Animas caritativas,
no se os mueve el corazón
al mirar tantas fatigas
delante tanto dolor?
Caridad para unos pobres
que de verdad que lo son,
que tienen un hijo enfermo
i no pueden verlo, no!*

Naturalment, de peces de cinc i de deu cèntims ne feien a cabassos. Llàstima que és descobrí que no són cegos ni estan malalts.

Ara els enviaren altra vegada a Cuevas de Vera on podran explicar lo bèsties que som aquí.

I ara bevem depressa, que diu que pugem el vi.

MORITZ XXX

D'aquí i d'allà

—I bé, què se'n sap d'En Dato?
—No li han contat?... Es graciós!
Quan va sapiguer que En Toca tenia el càrrec honorós d'engiponà un ministeri amb els seus tertulians, demanà una palangana, es rentà amb calma les mans, tregué el *mundo* de les golfes perquè el criat li espolsés, se'n va anà al tren, xano, xano... i ja no se l'ha vist més.

En pocs dies—així al *menos*, m'ho ha dit un senyor que en té— les accions de *Pompas Fúnebres* han pujat catorze enters.
—No és estrany. Com que, a la *cuenta* dintre de molt poc veurem una brotada de *grippe* que diu que ha d'anar «tan bé»...

Què és allò que apunta allà i que amb tanta fúria es llança?
Es la proa d'un vapor?
Es una pica que avança?
Es una serp que surt de l'esquerda d'una roca?...
Ah, no!... Vaja, ja ho entenc!...
Es el nas d'En Sánchez Toca.

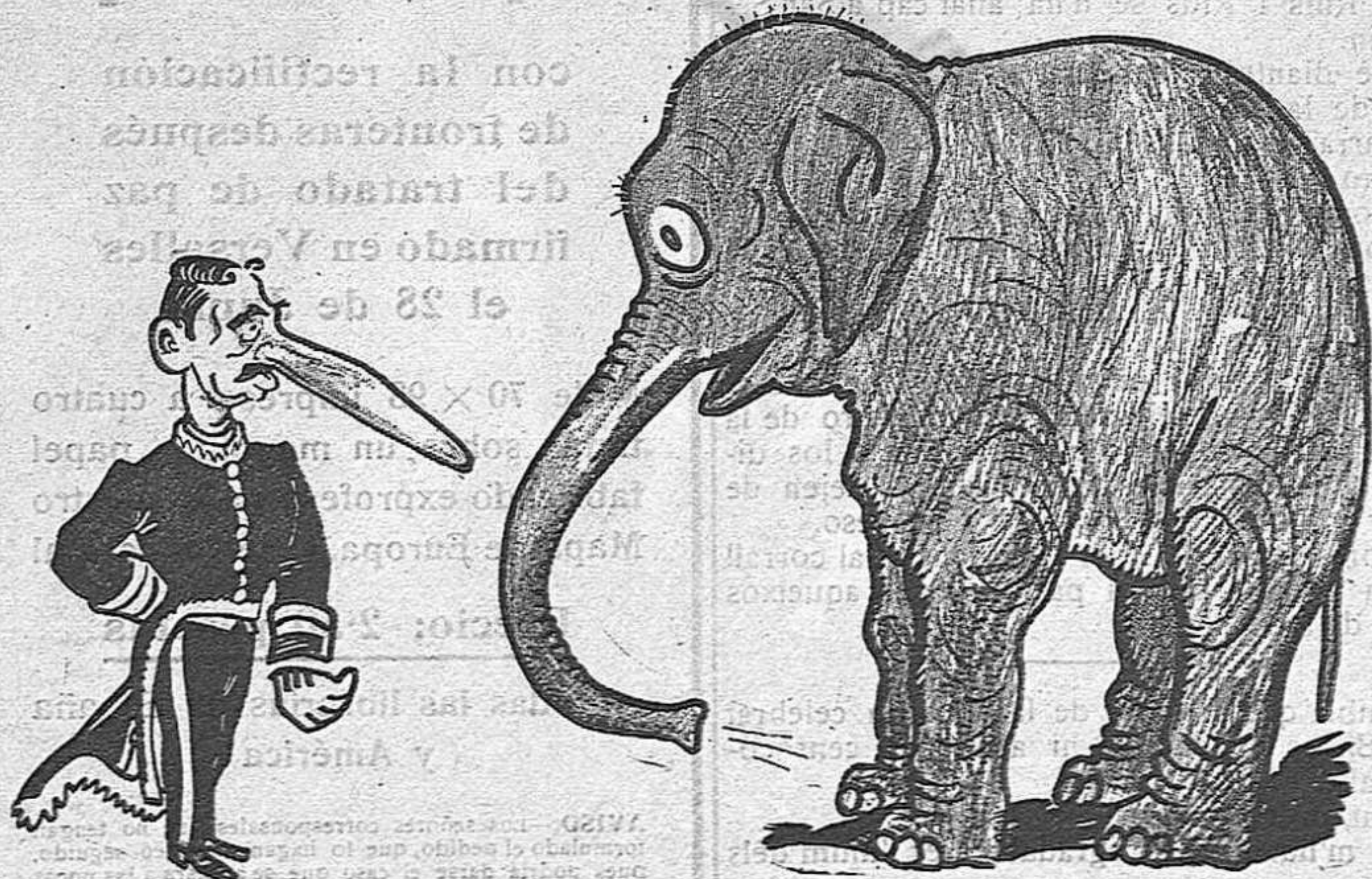
Ai, senyor *Lacandro!* Miri que en el seu migrat partit fa setmanes que s'hi observen símptomes de gran bullit!... Miri que des de les últimes eleccions de diputats té vint o trenta *prohombres* terriblement disgustats!... Miri que, si no es belluga, el cataclisme és segü!... Miri que amb allò del *pavo* ja quasi no hi creu ningú!...

Digui el que vulgui la gent d'esperit estret i pobre, el gran Wilson pot estar satisfet de la seva obra.
Va veni a Europa resolt a fer feina pacifista, i els resultats que n'ha tret tots els tenim a la vista.
Un periòdic ho ha comptat i diu que entre varies terres, des de que s'ha fet la pau, s'han armat ja dinou guerres.

—Ai, ai!... No ha sentit què criden? *Sucesos de Portugal*.
—Sí, ja ho sé; no té importància; quatre tiros; res, total.
Dos nois han dit «Viva Costa», un home ha alçat un bastó, ha sortit la policia i... s'ha acabat la funció.
Per dar del fet una idea n'hi ha prou amb recordar que és la revolució cent dotze.
—D'aquest any?
—No; d'aquest mes.

C. GUMA

Devots de Sant Nassari

L'elefant.—Redeu, noi!... quasi bé que'm guanyes, a trompa!

UNA PÀGINA DE L'AZORIN

Es una pàgina literària d'una gran força ideològica. La deixem en l'idioma en que fou escrita, per a que no perdi gens de la seva sabor:

Pensaba caminando sin rumbo por las calles, cuando se me acercó un mendigo.

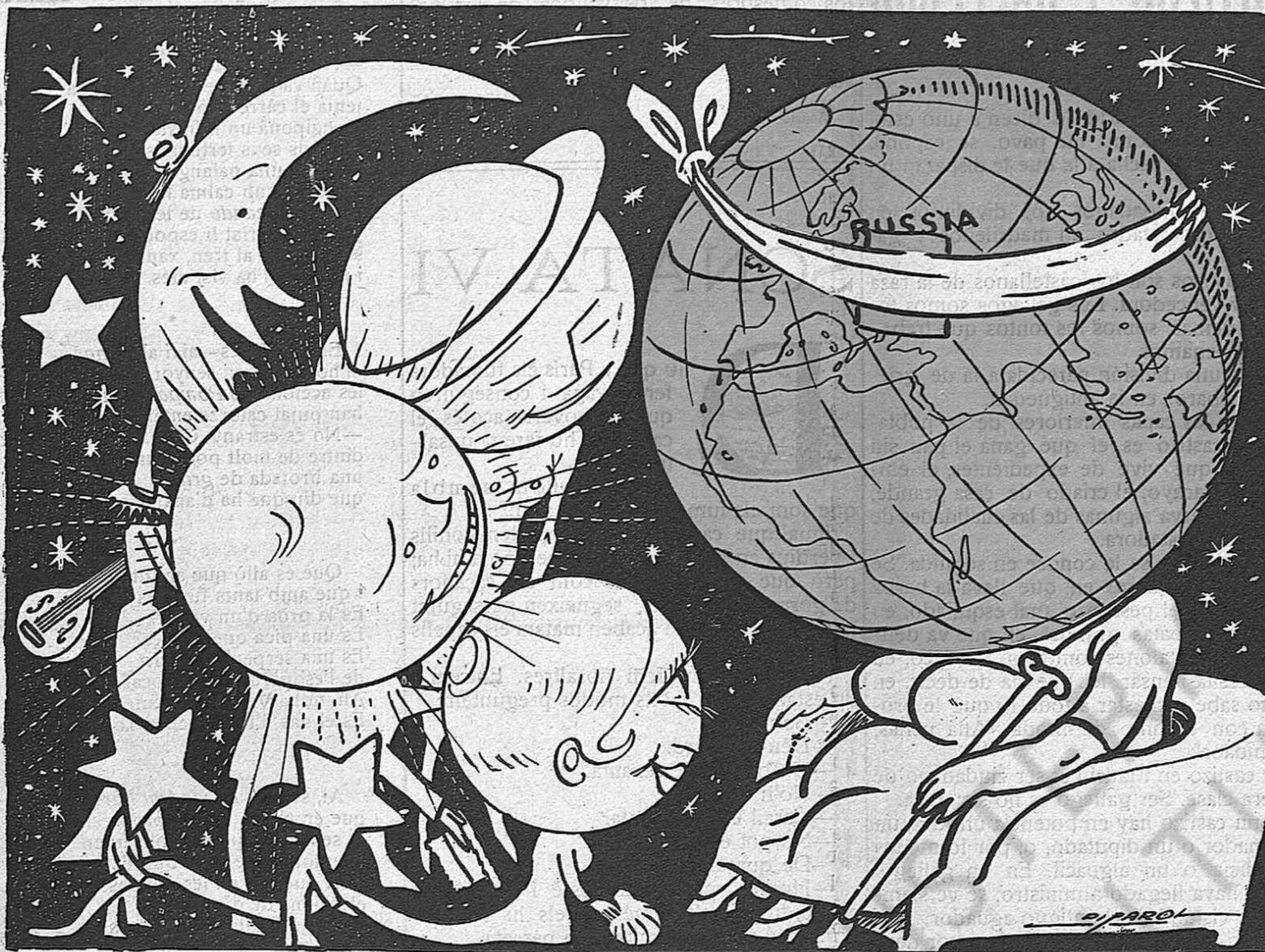
Era un hombre aún joven, cubierto de harapos. Aunque escualido y combatido, adivinabase bajo sus miserables vestidos una constitución sana y vigorosa.

Pidióme una limosna respetuosamente, con el sombrero en la mano.

—Otra vez será—le dije por decir algo.

—Hágalo por lo que más quiera en el mundo—replicó.—Tengo hambre, he perdido trabajo y me lo han negado! Mis hijos se mueren.

VISITA DE CONVALESCÈNCIA

—Senyora Terra: veníem a felicitar-la per haver sortit d'aqueixos cinc anys de malaltia...
—Gràcies, gràcies!... Aquí al front encara hi tinc algunes erupcions...

Volví a rogarle que se alejase y volvió a contarme sus angustias y entonces yo levantando airadamente la mano, le dí un bofetón tremendo que le hizo tambalearse.

Inmediatamente repuesto de su primera impresión, se abalanzó a mí y, cogiéndome por el cuello con toda la fuerza que da el rencor oprimido durante tanto tiempo, me arrojó a tierra, después de magullarme a golpes metió la mano en mis bolsillos y me robó reloj y cuanto dinero llevaba.

Después se alejó corriendo, pero yo me levanté rápidamente y antes de perderse de mi vista, le dije gritando:

—¡Así, así se hace! ¡Caridad, no; derecho! ¡Eres un hombre!

AZORÍN

Agredolça

I

La noia gran, morta la mare, s'ha carregat la santa creu quan ja l'amor d'esposa truca, i els trucs ressonen al pit seu.

Dos germanets petits no tenen altre consol que'ls seus amors, altre apaïbac en sa desgràcia, en l'erm inèdit, altres flors,

i la donzella s'endavantava, doncs la fa mare el trist Destí, quan la garlanda misteriosa d'un amor nou, és al florí.

En la llar pobre i desolada, s'assaija a deures que vindran: el seu aimat prou ho endavina, i el seu amor se fa més gran.

II

Pel carrer buit, de matinada, els joves van a casament; unes amigues alegroies, els pares d'ell, quiscún parent.

Dant-se les mans en sant silenci, amb un condol en el magí, els germanets se senten orfes; es va fent fosc en son Destí.

J. COSTA I POMÉS

Sants de la setmana

Sants Abdon i Senen, màrtirs

Aquests dos eren perses de nacionalitat i cà seva cavallers de lo més noble i principal. Per ordre de l'emperaire romà foren presos i concellats de sacrificar als Déus dolents i falsos. Horrible crim que ells se negaren a cometre, vist lo qual els tancaren en pregona i fosca presó.

Victorios el César, tornà a Roma i se'n emportà a Senen i Abdon en qualitat de presoners. Com que anaven vestits amb gran luxe, riquesa de pedreria i molt elegants, tot-hom se'ls mirava i les senyores no els perdien de vista fins que s'allunyaven molt, molt, molt, i se feien petits com un confit de pussa.

Arribats a Roma els portaren davant dels Déus, però ells, encesos en la santa fe cristiana els hi feren turèlla i a més els escupiren. Crim horrible pels pagans que castigaren condemnant-los a ésser menjats per les feres del amfiteatre.

Engegaren contra ells dos lleons silvestres i quatre orsos rabiosos, però les bèsties encantades de menjar-se'ls els hi lleparen els peus, amb lo qual començà a convertir-se gent i més gent.

Empipat l'emperaire i seguint els consells dels sacerdots dels Déus que deien que allò eren jocs de mans, manà que els degollessin i així se feu, en l'any 259.

Llurs cadàvers foren arrogegats fins davant l'estàtua d'Apol·ló a quiells no volgueren adorar i allí estiguèren tres dies i tres nits, fins que a un subdiàcon li passà per la testa tancar-los en una caixa de plom i enterrar-los d'amagat.

Després en temps de Constantí, foren descoberts per revel·lació i tornats a enterrar amb tota l'honra.

REPICS

MOLTS dels centres tradicionalistes de Espanya celebraren amb grans festivals la diada de Sant Jaume.

Lo que deu dir En Jaumet:
«Festes me'n fas i no me'n sols fè...
Esgarripada de tú patiré!»

De resultes de la soptada defunció del marquès de Mochales, s'ha nomenat el nou ministre d'Abasteixements.

La breva ha recaigut en la ilustre i desconeguda personalitat del senyor Cañal.

Amb motiu del seu nomenament tots els seus biografiadors no's cansen de repetir:

«Es un senyor que s'ha dedicat sempre a escriure obres sobre asuntos sevillanos.»

Ja va bé, doncs!
Perquè... ¿volen res més sevillano que aqueix flamant Ministeri de les subsistències?

En Rius i Rius se n'ha anat cap a San Sebastián.

Què diantre hi deu anar a fer el vice-president de la Unió Monàrquica a la capital donostiarra?

Ja ho sé.
L'home és oportunista i haurà pensat:
«Som a l'estiu?... Arrimem-nos al arbre que fa més ombra.»

Llegim:
«El governador interino señor Santandreu recibió ayer un telegrama del ministro de la Gobernación, rogándole que avisara a los diputados ministeriales para que no dejen de asistir a la sesión de hoy en el Congreso.»

Pobres cunillets! Anar-los a tancar al corral! Tan bé que devien pasturar per aqueixos móns de Déu!...

Sembla que al sopar de la Victòria celebrat als «Banyes Orientals» hi assistiren cent començals.

Cent, precisament?
No m'hauria pas agradat ésser l'últim dels inscrits.

No per res, sinó perquè és un número que porta massa sort.

Decididament ha sigut anulada pel Suprem l'acta de Castelltersol que corresponia al secretari polític de En Cambó, senyor Vehils.

Fort, massa poc!
Justo castigo a su perversidad.
A la perversitat d'haver pronunciat l'altre dia un discurs-llauna en un idioma estrany.
Ara l'ensenyaran de no ésser renegat.

Un altre vaixell que trenca les amarres:
«El Fomentó Republicano Catalán acordó en su última junta, desligarse de todo pacto e inteligencia política con el partido radical.»
Xoqueu-la, amics!...
Al fi us heu convençut que val més anar sol que mal acompanyat.

El president de la Mancomunitat, senyor Puig i Cadafalch ha anat a estiuar uns quants dies.

I hi ha anat en companyia del secretari.
Al embarcar-se, algú ho va dir:
—Mireu, un caçador que's porta el Cunill.

Per a la provisió del càrrec de Governador Civil de Barcelona, el Govern diu que no's vol precipitar.

Es necessari—diu—obrar amb cautela per a que el nomenament recaigui en una persona de grans condicions.

Ara vès! Això és tant com confessor que els anteriors Sanxos eren homes de condicions petites.

I nosaltres—tristos de nosaltres!—que'ns creïem que, per a ésser governador, qualsevol fill de veí que sapigués cobrar del jòc, era bò.

Uns entusiastes nacionalistes catalans residents a Xile ens escriuen—encara hi ha optimisme!—que volen expandir la causa de Catalunya i que—paraules textuals—«se preparen per a la brega».

Infeliços aligots!...
Tinguessiu de tractar sovint amb els prohoms de la «Lliga», ja vos tallarien les ales.

Però... amunt i crits!... Mentre hi ha vida hi ha esperança, què dimoni!...
Ja us desbregaran.

Un avar s'està morint:
—Lo que'm sap més greu—diu al capellà que el confessa—és que no me'n pugui emportar tota aquella col·lecció d'unces tan maques que guardo.

El mossèn:
—Deixa-les, cristià, deixa-les. Què en treuries, també?... No veus que allà on tu aniràs, hi fa tanta calor que se't fondrien de seguida.

A la delegació.
Un senyor tot amoïnàt se'n va a la delegació del barri a donar compte de que li han robat el pis.

Al formular la denúncia i després de haver-li el policia fet moltes preguntes, fins peça per peça de lo que l'hi havien robat, l'hi diu tot seriament:

—El nom del lladre, faria el favor, si és servit?

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Definitivamente la próxima semana aparecerá el nuevo

Mapa de Europa

con la rectificación de fronteras después del tratado de paz firmado en Versalles el 28 de Junio

Mide 70 x 93 impreso a cuatro tintas sobre un magnífico papel fabricado exprofeso para nuestro Mapa de Europa. - Se venderá al

Precio: 2.50 pesetas

en todas las librerías de España y América

AVISO.—Los señores corresponsales que no tengan formulado el pedido, que lo hagan a correo seguido, pues podría darse el caso que se agotara a las pocas horas de ponerse a la venta y tuvieran que aguardar la nueva edición.